

1961's bedste

Alene den omstændighed at vi i 1961 fik *Buñuels* mesterværk „Tro og lidenskab“, i tilgift den dybtborende „Mands begær“ om racehadet, at *Antonioni* introduceredes med „L'Avventura“ og „Natten“, at vi tog afsked med *Jacques Becker* med dennes sidste og bedste film, den klare og modne „Hullet“, og at U.S.A. gav os *Stanley Kramers* fængslende, intelligente og engagerede „Dommen i Nürnberg“ og *John Cassavetes'* forbløffende vitale og spontant sensitive improvisation „Skygger“ – alene denne rigdom af levende filmkunst var tilstrækkelig til at gøre 1961 til et bemærkelsesværdigt filmår for det danske publikum.

Særlig glædeligt var det, at amerikansk film atter vandt terræn. De store, gamle instruktører var veloplagte, *Hitchcock* i den elegant-ironiske „Menneskejagt“ og i den virtuost-morbide „Psycho“, *Cukor* ekstravagant-ødsel i „Fra Cheyenne til Bonanza“, mindre sikker i „Let's Make Love“. Af *Fritz Lang* fik vi omsider den dejlige, gotiske fantasi „Mens bøddelen ventede“, og *John Ford* udfoldede sin humor i den lidt uegale „To mand red ud“. Kramer, der gav os årets bedste amerikanske film, var på vej mod det kyndigt argumenterende i den lidt overfladiske „Solen stod stille“. *Kazan* kom overraskende behersket tilbage i den liberale „Den vilde flod“. Af de litterære filmatiseringer var *Richard Brooks'* „Elmer Gantry“ vital og slagkraftig, den gæstespillende *Tony Richardson* var tydeligt på afveje i den dog ikke uinteressante „Messe for en skøge“. Mest artificiel var *Irving Lerner's* „Studs Lonigan“. Han var betydeligt mere hjemme i de køligt-præcise konstruktioner i „Mord pr. kontrakt“, ligesom *Irvin Kershners* „Narkotikarazzia“, et sikkert og knapt essay i den kriminalistiske genre. Det festligt-eventyrlige repræsenteredes med smag og formsans af *Henry Levins* opfindsomme „Rejsen til jordens indre“ og af *Henry Hathaways* friske og robuste „Kom til Alaska“. *Gordon Douglas* overraskede behageligt med „Guld og banditter“.

Fra Italien, der atter er vågnet som filmland, fik vi for få film af de nye instruktører. Mest spændende var *Viscontis* grandiose og i lange passager sublimе „Rocco“. *Rossellinis* „General della Rovere“ var fængslende, omend diffus, og *de Sicas* „Huntigeren“ var et forføjlet forsøg på at komme videre. Også *Castellani* skuffede i „Bag kvindefængslets mure“. Sympatisk var *Antonio Pietrangelis* sobre „Bordelpigen Adua“ og af stærk virkning *Gillo Pontecorvos* „Kapo“.

Året bød på rigelig dokumentation af udtyndingen i fransk film, men også på to bemærkelsesværdige instruktørdebut'er. *Jacques Demys* „Lola“ var et yndefuldt og raffineret filmdigt, og *Philippe de Brocas* „Pariser-rosen“ en original, moderne fornyelse af den erotiske trekantkomedie. Ellers følte man sig mest stimuleret af *Truffauts* film nr. 2, „Skyd på pianisten“, der bekræftede indtrykket af ham som generationens største talent, og af *Godards* frække divertissement „En kvinde er en kvinde“. *Renoirs* digression „Dr. Cordeliers testamente“ var et livløst eksperiment.

Guy Greens engelske „Vred tavshed“ havde smukke momenter i sin ærlige personskildring, men var uhæderlig i skildring af arbejds konflikter. Fuld af liv og følelse var derimod *Karel Reisz'* spillefilmdebut „Lørdag aften – søndag morgen“, den hidtil bedste af de nye engelske film.

Blandt de tyske film var der satirisk bid og konsekvens i *Staudtes* „Roser til anklageren“, mens *Fritz Langs* „Dr. Mabuses 1000 øjne“ var et forføjeligt, gammeldags gysermelodrama.

Årets to *Bergman*-film var den inciterende og meget personligt-problematiske „Ansigtet“ og den stive, diabolske komedie „Djævelens øje“.

Fra Østeuropa, Orienten og Sydamerika bragtes intet af synderlig interesse med undtagelse af „Østens begær“, hvormed den betydelige *Kon Ichikawa* præsenteredes herhjemme.

Dansk film var af kvantitet enorm, men af kvalitet som sædvanlig. Kun *Bent Christensens* fikse og friske sete „Harry og kammertjeneren“ rummede i sig spirer til noget nyt.